

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Dissertatio Sexta. De ferali iubilo sectæ Lutheranæ, eiq̄ opposito
Societatis Iubileo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

DISSERTATIO SEXTA.

*De ferali iubilo sēcta Lutherana, eiꝰ opposito
Societatis Iubileo.*

*Cur non
iubilet So-
cietas,
quando fe-
rale iubi-
lum exci-
tarunt
Luthera-
ni?*

A Desse nunc velim qui oculis parum æquis fortasse nostrum hæc adspicient Sæculare Iubileum, nec sine conuitio causas requirerent tanti apparatus. Ita homines sunt: quæ noua, quæ magna apparent, traducunt sermonibus; & prout varia sunt studia voluntatum, probant, improbantve. Desistent, opinor, si expenderit animo, quod superioribus annis ingemiscens Germania vidit, & Christianus orbis exhorruit. Omnes iubilandi causæ vt reliquis communes sint, hæc vna Societati tam propria, quam ipsa diuino consilio aduersus hæreses obiecta est. Age, ferali iubilo expediamus.

*Beyerlinck
in Iubileo.
Adam. Cöt-
zen in Iu-
bilo Iubilo-
rum.*

Voluebatur annus nuper decimus septimus supra millesimum sexcentessimum: Lutherani impiæ religionis suæ sæcularem numerauerunt, quod primæ scilicet tum apparuere scintillæ pestilentis flammæ, quæ funesto incendio Germaniam primùm, aliquot deinde vicinas Prouincias quasi agente procellâ subitò peruasit. Sæculum (quod felix faustum) sæculum esse iactabant; ex quo nimirum Diuis hominibusque infestissima gens Religionem auitam per nefas excusserat. Toties interim bellis ciuilibus exarserat Germania: rebellium sanguine & Albis sæpenumerò & fluxerat Rhenus: omnem ferè Europam domesticis permiscuerant seditionibus, publica ipsi bellorum fax, & sæculi nostri communis Erinnyes. Et tamquam re benè gestâ Ludos celebrare verterente sæculo. Excitantur ad plausum præcipuæ Saxonie & Germanie vrbes. spargitur in vulgus sæcularis nummus. in cælum tollitur infamis impostor. omnia libris fora, carminibus theatra, muneribus domesticilia, iubilo gaudioque vniuersa perstrepat Regio. Quæ, malum, isthæc tam flagitiosa dementia? Næ ego ipsos inferos triumphasse existimo suis victoriis, & feralibus ludis prætulisse facem. Et erit qui Ignatio, erit qui Societati I E S V sæculares plausus fieri vel ægrè ferat, vel cum acerbitate miretur?

Nimirum de contemptâ Religione, de profanatis maiorum Sacris, de prostitutâ castitate, de ruptis Votorum nexibus, de concitatis ad seditionem populis, de tot ciuilibus bellis magnâ alacritate iubilare licebit. de assertâ maiorum Fide, de propugnatâ Religione, vindicatâ Sacrorum reuerentiâ, procuratâ toties populorum ciuiumque concordia, de gloriosis laboribus suis, iubilare non erit concessum Societati? Satis, opinor, vel tacente me, maleuola retunditur criminatio.

*Ignatius à
Deo oppo-
situs Lu-
thero.*

Conferamus tamen pedem, si placet; & quem æterno consilio Luthero Deus opposuit, scripto quoque nostro opponamus Ignatium. Apparebit prouidentia Numinis certissima exhibentis remedia præsentissimis venenis. Ita venenatis infesta animantibus Africa, herbarum eadem efficacissimarum ferax est. Neque è cauernis serpentes antè prorepere natura patitur, quam inimica illis fraxinus frondere cœperit; cuius

cuius flores anguium morsibus certa medela. Eadem in hæresibus fieri tot sæcula dicent, quot nasci nouas videre. Quid ego hîc prima Ecclesiæ tempora commemorem? quid oppositum diuinitus Simoni Mago Simonem Petrum, Nestorio Cyrillum, Arrio dignum magno nomine magnum Athanasium? An fortuito Iouiniano, Heluidio, Vigilantio obiectus Hieronymus? An casu retudisti, Augustine, Manem atque Pelagium? quando non sine numine Diuûm contigit, vt eodem die hic in Angliâ, tu in Africâ nascerere. An ita fors tulit vt in Tanchelinum insurgeret victor Norbertus? vt in Albigenes moueret arma Dominicus, vt Franciscus adesset, vt vnâ cum suis egregius vterque pugil dimicaret & vinceret?

Nec dissimilia de Ignatio atque Luthero obseruare doctissimi homines. Quid, quod eodem anno superioris sæculi vigesimo primo (à quo melius sæcularem ducere Lutherani poterant) quo, adultâ iam nequitia, palàm Ecclesiæ bellum indixit Lutherus; læsus in Pampelonenfi arce Ignatius, alius ex vulnere fortiorque, quasi defendendæ Religionis signum sustulit? Lutherus Petri sedem probris conuitiisq; læcellere aggreditur: Ignatius, quasi ad suscipiendam causam, à B. Petro prodigosè curatur. Lutherus irâ, ambitione, libidine victus, à Religiosâ vitâ ad profanam desiscit: Ignatius Deo voeanti impigrè obsecutus, à profanâ ad Religiosam transit. Lutherus cum sacrâ Deo virgine incestas nuptias init sacrilegus: perpetuo continentia voto se astringit Ignatius. Lutherus omnem Superiorum impudenter contemnit auctoritatem: prima Ignatij monita sunt, plena Christianæ demissionis, subesse & parere. In Sedem Apostolicam furentis in morem declamat Lutherus: illam vbique tuetur Ignatius. Ab eâ quotquot potest Lutherus auertit: quotquot potest conciliat, reducitque Ignatius. Aduersus illam nituntur omnia Lutheri studia atque conatus: Ignatius suos suorumque labores peculiari voto illi consecrat. Lutherus sacris Ecclesiæ ritibus venerationem cultumque detrahit: Ignatius omnem illis reuerentiam asserit; Missæ sacrificio in primis, Eucharistiæ, Deiparæ, Tutelaribus Diuis, & illis tanto Lutheri furore impugnat Pontificum Indulgentiis: in quibus nouo semper inuento celebrandis Ignatij Sociorumque desudat industria. Et Luthero tamen præ Ignatio, illi Germaniæ probro, Epicuri porco, Europæ exitio, orbis infelici portento, Dei atque hominum odio, benè decretum fuisse censetur Iubilum sæculare? Sed reliqua persequamur. vtriusque enim videnda sunt vno sæculo incrementa; quoniam ea tantopere iactant Lutherani.

Non nisi partem Europæ Lutheri dementia attigit: totam omnino instituta ab Ignatio Societas IESV peruasit. Illa nec Alpes nec Pyrenæos montes superare vniquam potuit: hæc prima à nostris hominibus occupata præsidia sunt, quasi vitales corporis & præcipuæ partes. Itaque per Italiam, per Hispaniam omnem ac Lusitaniam, primo statim ortu tamquam subita quædam lux Socij diffusi: quod Lutheri secta numquam penetravit. Ad Septentrionem hæresis dominari se posse credidit: at illam vbique Societas persequi, confirmare Catholicos, excitare languentes, vacillantes manu tenere, lapsos erigere, hæreticis

Ignatij & Lutheri facta contraria.

Ignatij maiora quam Lutheri incrementa.

esse terrori, voce scriptisque conuincere: vt terribilissimos hostes Iesuitas (sic appellabant) suis maximè cœptis officere palàm indignarentur: tantis vbique, tamq̃ue felicibus rerum nostrarum incrementis, vt moriens ingemisceret Melanchthon (siue vero animi dolore, siue per conuictum) orbem vniuersum breui Iesuitis implendum.

Adde: quæ in Germaniam, Galliam, Angliam, Belgium procella defœuit, noua semper hæresis fuit, sibi semper dissimilis, & nihil minùs quàm Lutheri proles; cur sua vocant, aliarum pestium incrementa? quàm multa, quàm infesta inuicem, alia ex aliis exorta sunt capita! execrata parentem progenies, quæ & ab illo, & à reliquis, & secum ipsa dissentiret, non minùs quàm illa subito nata è Colchici draconis dentibus militia.

*Non Lu-
theri in-
crementa
miracu-
lum sunt;
Stapletonus
in Vita c. 13.*

Et miraculo tamen, si placet, adscripsere, tantos ad Lutherum tam breui tempore factos esse concursus. At Thomas Morus Martyr in- clutus respondiisse fertur, homines ad propositam vitæ libidinose licentiam effrenes ruere, eandem habere speciem miraculi, quam quòd saxa deorsum cadant. Ita olim Callistæ meretrici, suorum iactanti numerum sectatorum præ paucitate auditorum Socratis, idem philosophus dixerat: *Ego ascendo, tu descendis.* se videlicet per prærupta niti, & in arduum ducere virtutis adscensum, quò non nisi paucissimis sequi lubet: illam verò facili descensu pronam ferri in vitia atque libidinem, in quæ sponte suâ abiecti mortales non magnis indigent ad sequelam hortamentis. An non simile Lutheri miraculum fuit? At Ignatio homines à libidine, à luxuriâ, à voluptatibus corporis, à peccandi dulcedine ac libertate abstrahenti; ardua, dura, corpori molesta, vulgo exosa suadenti; tot tam breui tempore adhæsisse sectatores, doctrinâ illustres, genere nobiles, spreis opibus clariores; tantam ex iis subito conflata esse cohortem, quæ toto orbe diuideret vires; vbique vnâ & eandem, sibiq̃ue in omnibus similem; sub vno capite, duce, moderatore, pro vnâ fide & Ecclesiâ coniunctissimis animis pugnantem; vnoque sæculo infinita propemodum millia animarum, vel è Gentilium tenebris, vel hæreticorum fraudibus, vel cœno vitiorum expedita, ab æterno seruasse exitio, & intulisse celo; id verò prodigium, id miraculum est, id iubilo dignum.

*sed Igna-
tij.*

*Nec Lu-
therus ex-
cessit Eu-
ropam.*

Quamquam quid tam operosè vtriusque incrementa compono? Vt cumque sua magnificè extollant Lutherani, non excessere Europam. En quas iactet angustias impura religio, præclara iubilandi causâ. Societas I E S V vix nata, Europæ finibus egressa, in Americam, Asiam, Africam primo ferè atque eodem tempore penetrauit. Legant secundâ huius Operis parte exultam à nobis in Americâ Brasiliam, Peruiam, Cubam, Mexicum, Chilen, Paraquariam: in Asiâ Cambaiam, Mogor, Ormusiam, Goam, Commorinum, Oram Piscariam, Malabar, Trauancor, Malacam, Moluccas, & illam tot Martyrum sanguine rigatam Iaponem, atque illa Sinarum amplissima septemdecim Regna: in Africâ Congum, Angolam, Mozambicum, Monomotapam, Æthiopiam, seu Preste-Iannis schismatici Regnum, aliasq̃ue vastissimas regiones. ipsa summatim nomina recensere longum est. An non simul Orbem vniuersum suis laboribus complexa Societas?

I nunc,

I nunc, & Lutherum tuum compara, quisquis es, & iubilandi causas habere te crede. Non hæc peragrata dumtaxat, sed Christianis sacris exculta sunt Regna: nec exculta cursim; sed plurima fixis sedibus, multa etiam integra CHRISTO adiuncta. Vnius Xaverij industria hæreticorum omnium conatibus opponi potest. plus virum hunc pro Christianâ republicâ egisse, quàm Lutheri asseclas omnes, Bozius scripsit. Ille igitur maiorum nostrorum hæctenus campus fuit, Orbis unius. hîc fluxit quotidie sudor, sæpissimè sanguis.

Hæc iubilandi nobis causæ sunt. hæc Sæcularis anni trophæa tuis detracta asseclis, crepta inferis; quæ tibi, Luthere, tuoque opponimus Iubilo ferali. In te Diui omnes hominesque erant incitandi: tu probris maledictisque vexandus, tu è memoriâ posteritatis tollendus omnino. Deo immortalis, CHRISTO duci, victrici Ecclesiæ, ludi erant consecrandi, dicendæque gratulationes, de reseruatō in hæc tempora concessoque diuinitus Ignatio, de fortissimâ illius cohorte, quæ toto iam sæculo inuicta, sempiternum sibi bellum cum tuâ impietate proficitur esse susceptum.

Nobis igitur potius iubilanda causa.

DISSERTATIO SEPTIMA.

De Librorum serie, argumento, stylo; Operis varietate.

Expositâ origine causisque Iubilei Sæcularis, quoniam de instituto Operis superius egimus, superest de librorum serie pauca dicamus. Sex in partes distributa sunt omnia: &, quoniam Imaginem primi sæculi damus, totidem aut spectacula aut ludi vocari possent, quibus identidem sua missilia subiunguntur Romano more. Vltima Belgicæ nostræ propria est, ac singularis: quinque reliquæ vniuersæ Societati communes. earum inter se ordo nec fortuitò, nec casu ita digestus; sed vt Societas (quoniam ad Seruatoris IESV gloriam nata est atque adoleuit) quemadmodum ceteris in rebus, ita & in hoc Opere ætatis ab eo inter mortales exactæ sit imago.

Series Librorum.

Initium Operis Societatis incunabula continet: tenuia quidem illa, sed eò magis Auctori suo similia. Quis credat, in specu, latibulo bouum, æterni Patris inchoari consilia? quis à Virgine Deum, quis à Bethlehem tenui vico Seruatorem orbis expectet? Age, quis à milite rudi, quis à vulnerato victoque pertimescat exercitum? Primus illum Liber educet, auspice IESV fortissimo duce, cohortem adlegente MARIA. Strictim tamen omnia, vt quæque memoriâ maximè digna videntur, vt ne actum agere (sunt enim hæc Annalium nostrorum prodita monumentis) sed vnum sub adspæctum (quod initio monuimus) Societatis vniuersæ tam egregiam molem, breui quasi in tabulâ pictam, aut velut in theatro spectaculum factam mundo, Angelis & hominibus, exhibere videamur.

Argumentum Libri primi.

Altero deinde Libro auctior illa crescensque describitur, non Urbis mœnibus, non Italiæ coercita finibus; sed egressa vltra Oceani littora, cimensa Hispaniam, peruagata Lusitaniam, in Gallias, Germaniamque

Libri secundii.